

KONFERENSIYALAR UZ

— ANJUMANLAR PLATFORMASI

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI

**IV RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

AVGUST, 2025-YIL

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI

**IV RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, avgust

TOSHKENT-2025

ISBN 978-9910-09-259-6

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI. IV Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 232 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 05-avgust

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur nashrda "O'zbekiston — 2030: innovatsiya, fan va ta'lim istiqbollari" nomli IV Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi doirasida taqdim etilgan ilmiy maqolalar to'plami jamlangan. Unda O'zbekistonning turli oliy ta'lim va ilmiy-tadqiqot muassasalari, tarmoq tashkilotlari, mustaqil tadqiqotchilar tomonidan taqdim etilgan ijtimoiy-gumanitar, iqtisodiyot, huquq, biologiya, tibbiyot va boshqa sohalarga oid maqolalar kiritilgan. Maqolalarda ilm-fanning zamonaviy yo'nalishlari, innovatsion texnologiyalar, ta'lim islohotlari hamda barqaror taraqqiyotga oid masalalar muhokama qilingan. To'plam akademik izlanishlar, amaliy tajribalar va ilmiy xulosalarni birlashtirgan holda, fanlararo integratsiyani chuqurlashtirish va ilmiy hamkorlikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsiya, fan va ta'lim, O'zbekiston 2030, barqaror rivojlanish, ilmiy izlanishlar, fanlararo integratsiya, ilmiy hamkorlik, texnologik taraqqiyot, zamonaviy ta'lim.

ISBN 978-9910-09-259-6

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

Фозилжонов Хожиақбар

ОБЗОР ТЕСТ ПАТТЕРНОВ ДЛЯ ИССЛЕДОВАНИЯ ПАРАМЕТРОВ ПЭМИ ВИДЕОТРАКТОВ
CBT.....7-11

Mamadaliyeva Gulhayo

QANOT UYUMLARI TENG BO'LMAGAN EGAT OCHGICHINI QANOTINING BALANDLIGINI
UNING ISH KO'RSATGICHLARIGA TA'SIRI 12-16

Iskandarov Orifxon

TIRIKOTAJ MATOLAR SIFATI: ILMIY-TAHLILY YONDASHUV..... 17-19

TARIX FANLARI

Bobojonova Zuxra

NIZOMIDDIN SHOMIY VA SHARAFIDDIN ALI YAZDIYLARNING ZAFARNOMA ASARLARIDAGI
QIYOSIY FARQLAR..... 20-23

Sattarova Marhabo

O'ZBEKISTONDA MILLATLARARO TOLERANTLIK VA UNING MADANIY-SIYOSIY
JARAYONLARGA TA'SIRI 24-25

Xasanova Nargiza

AYOL-QIZLARNING ILMIY IZLANISHLARI VA TADQIQOTLARI HAQIDA 26-29

Rustamova Nigora

MUSTAQILLIK YILLARIDA SAMARQAND VILOYATIDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISH
ISTIQBOLLARI 30-32

Xalilov Baxodir

YOSHLAR BILAN ISHLASHDA MAKTABDAN TASHQARI TA'LIMNING ROLI: "KAMOLOT"
TASHKILOTI FAOLİYATI TAHLILI (Navoiy viloyati misolida) 33-37

Норов Шухрат

УЧАСТИЯ МОЛОДЁЖНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ В ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЖИЗНИ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН (на примере Самарканда, Бухары и Навои) 38-41

Sattarova Marhabo

O'ZBEKISTONDA MILLATLARARO TOLERANTLIK VA UNING MADANIY-SIYOSIY
JARAYONLARGA TA'SIRI (Surxondaryo viloyati 1991-2022 yillarda) 42-43

IQTISODIYOT FANLARI

Qo'chqarov Baxtiyor

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA AYLANMA MABLAG'LAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH
METODIKASI 44-47

Abduraimova Nigora

TABAQALASHTIRILGAN SOLIQ STAVKALARINI QO'LLASH
BO'YICHA JAHON TAJRIBASI 48-51

Sidiqov Jasurbek

IJTIMOY INNOVATSIYALARNI TATBIQ ETISHDAGI MUAMMOLAR VA YECHIMLAR..... 52-56

Nematova Dilnoza

ASOSIY VOSITALARNING ESKIRISHI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH 57-63

Axmedova O'g'ilshod

O'ZBEKISTONDA MIKROMOLIYA TASHKILOTLARIDA ISLOM MOLIYASI
INSTRUMENTLARINING JORIY ETILISHI VA UNING ISTIQBOLLARI 64-66

<i>Abduraimova Nigora</i> TABAQALASHTIRILGAN STAVKALARNI QO'LLASHDAGI MUAMMOLAR VA QARAMA-QARSHILIKLAR	67-70
<i>Tuychiyev Anvarjon</i> MAMLAKAT XIZMATLAR KO'RSATISH SOHASINING RIVOJLANISH IMKONIYATLARI	71-75
<i>Asqarov Abrorjon</i> TALABALARDA MOLIYAVIY SAVODXONLIKNI RIVOJLANTIRISH DARAJALARI VA UNI PEDAGOGIK TASHXISLASH XUSUSIYATLARI	76-85
<i>Yusufjonov Ravshanbek</i> INVESTMENTS IN THE AGRICULTURAL SECTOR.....	86-88
FALSAFA FANLARI	
<i>Gafurova Munajat</i> O'ZBEKISTON SHAROITIDA GENDER TENGSIZLIGINING IJTIMOY TABIYATI VA UNING BARTARAF ETILISH YO'LLARI.....	89-92
<i>Abdullayev Sodiqjon</i> ZAMONAVIY GLOBAL MUHITDA SALOMATLIK MADANIYATINING SHAKLLANISH OMILLARI	93-98
FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Yusufova Farangiz</i> HALIMA XUDOYBERDIYEVA SHERIYATIDA BADIY-ESTETIK TALQIN.....	99-102
<i>Xoliyorova To'lg'anoy</i> O'ZBEK TILI O'QITISH JARAYONIDA KORPUS LINGVISTIKASI VOSITALARIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	103-104
<i>Ro'ziyev Temur</i> IJODDAGI SHAXS VA ESTETIK POZITSIYA MUTANOSIBLIGI	105-112
<i>Eshchanova Mavjuda</i> CLASSICAL CLASSIFICATIONS OF EUPHEMISMS: SEMANTIC, PRAGMATIC AND FUNCTIONAL APPROACHES.....	113-115
<i>Sobirova Shahzoda, Jumayeva Dilfuza</i> ALISHER NAVOIY ASARLARINING STILISTIK XUSUSIYATLARI ("Hayrat ul-abror" dostoni misolida).....	116-119
<i>Bahromjonova Shahnoza</i> "MOMOTARO" YAPON XALQ ERTAGI VA UNING FILM VA ANIMEDAGI TALQINI	120-122
<i>Maxmudova Marjona</i> "DOLZARB 90 KUN" TASHABBUSI DOIRASIDA YOSHLAR BILAN ISHLASHNING YANGI BOSQICHI.....	123-124
<i>Gulmuradova Sobira</i> TURKIYSHUNOSLIKDA ETNOGRAFIKMLARNING O'RGANILISHIGA DOIR.....	125-127
<i>Qurbonova Aziza</i> O'ZBEK TILSHUNOSLIGIDA SOMATIK IBORALARNING AHAMIYATI	128-129
<i>Pulatjonova Muxtasar</i> ENGLISH LEARNING DIFFICULTIES OF UZBEK LEARNERS: A QUESTIONNAIRE-BASED STUDY.....	130-136

<i>Qosimova Malika</i> LAKUNALARNING TARJIMASHUNOSLIKDA O'RGANILISHI VA ULARNI BARTARAF ETISH METODLARI	137-140
<i>Ayimbetova Damekhan</i> ADABIYOTSHUNOSLIKDA TED XYUZ IJODINING O'RGANILISHI: ANIMALISTIK SHE'RIYATI VA OBRAZLAR TIZIMI	141-145
<i>Yo'ldasheva Mahliyo</i> "MARTIN IDEN" VA "OQ SO'YLOQ" ASARLARI TARJIMALARINING LINGVOPRAGMATIK XUSUSIYATLARI	146-149
<i>YURIDIK FANLARI</i>	
<i>G'ofurov Ramzbek</i> DASTLABKI TERGOVDA JAMOATCHILIKNING ISHTIROKI	150-154
<i>Turdibaeva Mukhaddas</i> JUDICIAL REFORMS OF UZBEKISTAN-A NEW ERA, NEW APPROACHES	155-160
<i>Gafurova Shoir</i> ELEKTRON DALILLARNI TO'PLASH VA TAQDIM ETISHNING AMALIY MUAMMOLARI	161-165
<i>Komilov Avazbek</i> PROKURORNING MA'MURIY JAVOBGARLIK TO'G'RSIDA ISH QO'ZG'ATISH HAQIDAGI QARORI VA UNING SHAKLI HAMDA MAZMUNIGA QO'YILGAN TALABLAR	166-169
<i>Babajanov Farrux</i> IQTISODIY PROTSESSUAL HUQUQI PRINSIPLARINI SUD XARAJATLARI INSTITUTIDA AKS ETTIRISH	170-175
<i>PEDAGOGIKA FANLARI</i>	
<i>Нуриллаева Угулхон</i> ПРОЦЕССЫ ОБРАТНОЙ СВЯЗИ (feedback) И МОНИТОРИНГА: ЭФФЕКТИВНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ ДАННЫХ ВО ВЗАИМОДЕЙСТВИИ МЕЖДУ СТУДЕНТОМ И ПРЕПОДАВАТЕЛЕМ	176-181
<i>Tursinova Zoxida</i> TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA O'QITUVCHILARNING PEDAGOGIK MAHORATINI BAHOLASH MEXANIZMLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING O'ZIGA XOS HUSUSIYATLARI	182-191
<i>Babayeva Shahnoza</i> BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARINING KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING METODIK MUAMMOLARI VA DOLZARBLIGI	192-194
<i>Rasulova Barnoxon</i> KOMPETENSIYAVIY YONDASHUVGA ASOSLANGAN TA'LIMDA FORMATIV VA SUMMATIV INNOVATSION BAHOLASH USULLARI	195-199
<i>Zokirjonov Akramjon</i> O'ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI	200-202
<i>Baratova Yulduz</i> MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI TARBIYALASHDA SHAXSGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUVNING AHAMIYATI	203-206

Sattoriy Shohruh

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONIDA

TA'LIM SIFATINI TA'MINLASH MEXANIZMLARI 207-210

TIBBIYOT FANLARI

Urunbayeva Dilorom, Xudaybergenova Shaxnoza

AUTOIMMUN TIREOIDIT VA SELEN..... 211-213

Мамадалиев Хасанхон

ПАТОМОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЯВЛЕНИЯ АНТИФОСФОЛИПИДНОГО СИНДРОМА (АФС)

И УРОВЕНЬ АНТИФОСФОЛИПИДНЫХ АНТИТЕЛ У ЖЕНЩИН-РОДИЛЬНИЦ: КЛИНИКО-

МОРФОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ..... 214-218

Maxmudbekov Boburmirzo

BOLALARDA PASTKI JAG' O'TKIR ODONTOGEN OSTEOMIELITINI KOMPLEKS DAVOLASHDA

OPERATSIYADAN KEYINGI YARALARNI MAXALLIY DAVOLASH..... 219-221

PSIXOLOGIYA FANLARI

Усманова Лилия

ЭТАПЫ ЖИЗНЕННОГО ЦИКЛА СЕМЬИ: ПОДХОДЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ В НАУЧНОЙ

ТРАДИЦИИ 222-225

SIYOSIY FANLAR

Sa'diyev Bahodir

ENERGETIKANING RIVOJLANISH OMILLARI VA ASOSIY GLOBAL AKTYORLARI..... 226-231

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI TARBIYALASHDA SHAXSGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUVNING AHAMIYATI

Baratova Yulduz Asadullayevna

Jizzax Davlat Pedagogika Universiteti tyutori

E-mail: yulduzasadullayevna@gmail.com

Tel: +99897 793 30 10

Jizzax. O'zbekiston

Annotatsiya. Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarni tarbiyalashda shaxsga yo'naltirilgan yondashuvning mazmuni, ahamiyati hamda uni amaliyotga tatbiq etish yo'llari haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: Ijodiy yondashuv, pedagogik texnologiyalar, faollik markazlari, pedagogik pozitsiya, shaxsiy tajriba, rivojlantiruvchi markazlar, o'z-o'zini anglash, "Men" konsepsiyasi, pedagogik yondashuv, kommunikativlik, ijodiy yaratuvchanlik.

THE IMPORTANCE OF A PERSONALITY-ORIENTED APPROACH IN THE EDUCATION OF PRESCHOOLERS

Baratova Yulduz Asadullayevna

Tutor at Jizzakh State Pedagogical University

Annotation. This article examines the content and importance of a personality-oriented approach in the education of preschoolers, as well as ways to apply it in practice.

Key words: Creative approach, pedagogical technologies, activity centers, pedagogical position, personal experience, development centers, self-awareness, the concept of "I", pedagogical approach, communication, creative creativity.

DOI: <https://doi.org/10.47390/259-6/uzb-IV/No-45>

Kirish. Maktabgacha ta'lim – shaxs rivojlanishining qisqa, ammo muhim davri. Bu yillar davomida bola atrofida hayot haqida dastlabki bilimlarni egallaydi, unda insonlarga, mehnatga nisbatan ma'lum munosabat shakllana boshlaydi, to'g'ri xatti-harakatlar ko'nikmasi va odatlari rivojlanadi, o'z xarakteri paydo bo'ldi. Ma'lumki, shaxsiyatning asosiy poydevori hayotning dastlabki yetti yilida qo'yiladi: bolaning maktabgacha yoshida shakllangan fazilatlari va fe'l-atvorlari keyinchalik o'zgarmaydi. Shu asosda, maktabgacha yoshdagi bolalarni tarbiyalash jarayoni har bir bolaning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda amalga oshirilganda samarali natijalarga erishiladi. Shu nuqtai nazardan, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv zamonaviy pedagogikaning asosiy tamoyillaridan biri sifatida alohida ahamiyat kasb etadi. Bu yondashuv bolaning individual ehtiyojlari, qiziqishlari, rivojlanish sur'ati va salohiyatini chuqur o'rganib, unga mos tarbiya va ta'lim berishni nazarda tutadi. Ayniqsa, maktabgacha ta'lim bosqichi bolaning shaxs sifatida shakllanishida muhim bosqich bo'lib, bu davrda asos solinadigan tarbiyaviy ishlar uning keyingi rivojlanish yo'nalishini belgilab beradi. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv orqali bola o'zini erkin ifoda etishga, mustaqil fikrlashga, ijodiy yondashuvga hamda ijtimoiy ko'nikmalarni egallashga o'rgatiladi.

Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv – bu pedagogning e'tiborini bolaning ajralmas shaxsiga, uning nafaqat intellektual qobiliyatlari va fuqarolik mas'uliyat hissini

rivojlantirishga bo'lgan e'tiborini, balki hissiy, estetik, ijodiy moyilliklari va rivojlanish imkoniyatiga ega bo'lgan ruhiy shaxsini rivojlantirishga qaratishdir.[7.,B.28] Ta'limning asosiy qadriyatining bunday e'tirof etilishi shaxsning o'ziga xos shakllanishidir. Biz har bir bolaga uning xususiyatlarini, hayotiy qadriyatlarini, intilishlarini aniqlash asosida o'zlarining rivojlanish yo'llarini tanlash huquqini berishimiz kerak. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim faollik markazida tarbiyalanuvchining o'zi, ya'ni bolaning shaxs sifatida – uning xohish-istaklari, niyatlari, maqsadlari, noyob kichik hayot tajribasi ekanligi taxmin qilinadi. Shu munosabat bilan ta'lim jarayoni-ta'lim "bilimlarni kattadan bolaga o'tkazish" modelidan, "bola tashabbuslari maqullanadigan va bola ta'lim jarayonida faol ishtirok etadigan" modelga yo'naltirilishi kerak.

Shaxsga yo'naltirilgan ta'limning maqsadi: bolaning o'ziga xos shakllantirish uchun zarur bo'lgan o'zini-o'zi anglash, rivojlantirish, moslashtirish, boshqarish, himoya qilish, tarbiyalash mexanizmlarini ko'rsatishdan iborat.

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim modeli – bizning ta'lim tizimimizga tanish bo'lgan bolaga ta'lim va intizomni yo'naltirishni yengishga, pedagoglarni bolalar bilan hamkorlik ko'nikmalariga, shuningdek, yangi pedagogik texnologiyalarga ega bo'lishidir. Bola kattalar singari jamiyatning to'laqonli a'zosi bo'lganligi sababli uning huquqlarini tan olish, pedagogik pozitsiyani "yuqoridan" emas, balki yonma-yon va birga olishni anglatadi.[4., B.13-14]

Shaxsga yo'naltirilgan yondashuvning asosiy tamoyillari:

O'zini namoyon qilish tamoyili. Har bir bolada o'zining intellektual, kommunikativ, badiiy va jismoniy qobiliyatlarini namoyon qilish ehtiyoji bor. Bolaning ta'limiy, ijtimoiy, badiiy, jismoniy faoliyatlarini rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash juda muhimdir.

Individuallik tamoyili. Bola shaxsiyatining individual shakllanishi uchun sharoit yaratish ta'lim tashkilotining asosiy vazifasidir. Nafaqat bolaning individual xususiyatlarini hisobga olish, balki uning kelgusi rivojlanishiga har tomonlama hissa qo'shish kerak.

Subyektivlik tamoyili. Individuallik faqat subyektiv kuchlarga ega bo'lgan va ulardan faoliyat, aloqa va munosabatlarni qurish uchun mohirona foydalana olgan kishilarga xosdir. Bolaga guruh hayotidagi haqiqiy subyektga aylanishiga, shaxsiy tajribasini shakllantirishi va boyitishiga hissa qo'shish kerak.

Tanlash tamoyili. Tanlovsiz bolaning individual xususiyatlari va subyektivlikni rivojlantirib, qobiliyatlarini namoyon qilish mumkin emas. Bola doimiy ravishda tanlash, ta'lim jarayonini tashkil etishning maqsadi, mazmuni, shakllari va uslublarini tanlashda subyektlik vakolatlariga ega bo'lishi kerak. Bu esa rivojlantiruvchi markazlar orqali amalga oshiriladi. Aynan buning uchun maktabgacha yoshdagi guruhlarda ochiq rivojlantiruvchi muhit (rivojlantiruvchi markazlar) zarur.

Faoliyat, ijodkorlik va muvaffaqiyat tamoyili. Bolani muvaffaqiyatga undash kerak. Bu bolaning faol hayotini mustaqil ravishda tashkil etishida maqsadga yo'naltirilgan faoliyatning yaratilishi va samaradorligini belgilaydi. Faoliyatning real va maksimal darajada ta'minlanganligi bolaning faoliyatda tajribaga ega bo'lishini ta'minlab beradi. Shuningdek, bola ijodiy faoliyatga jalb qilinishi lozim. Ijodiy faoliyat bolaning shaxsiy rivojlanishiga imkon beradi. Ijodkorlik turli-tuman faoliyatda yuzaga chiqadi. Bu, asosan, ijodiy tomonlarini bildiruvchi jihatlari orqali namoyon bo'ladi. Ijodkorlikni rivojlantirishning eng muhim

jihatlardan biri tomonlarini, "Men" kontseptsiyasini shakllantirishdir. Bu esa bolaning erkin o'zini ifoda etishiga yordam beradi.

Ishonch va quvvatlash tamoyili. Pedagogik faoliyatning insonparvarligi, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim va tarbiya texnologiyalari bilan boyitilishi muhimdir. Bolaga ishonch, o'zini-o'zi anglash va o'zini "men"ligiga bo'lgan intilishini qo'llab-quvvatlash, orzulari, talablari va xohishlariga tashqi nazorat o'rnatmaslik kerak. Tashqi kuchlar emas, balki ichki motivatsiya bolaning o'qitish va tarbiyalashining muvaffaqiyatini belgilaydi.

Farqli yondashuv tamoyili. Tarbiyalanuvchilarning shaxsiyatini takomillashtirishning samarali pedagogik yondashuv vositalaridan biri hisoblanadi. Tarbiyalanuvchilarning shaxsiy qobiliyatlarini va imkoniyatlarini ochib beradigan individual yondashuv pedagogik vazifalarni yaratishda yordam beradi. Bolalarning tabiatiga, ruhiy sog'lig'iga, aqliy va jismoniy tuzilishiga, qobiliyat va moyilliklariga, idrokiga qarab rivojlanishidir.

Ushbu tamoyillarni amalga oshirish umumiy psixologik makonni yaratishni, ta'lim jarayonini o'yin orqali va bolalar bilan ishlashning shakli sifatida, munozaralarni, suhbatlarni, qo'shma kuzatuvlar va eksperimentlarni tashkil qilishni o'z ichiga oladi. Tarbiyachining oldiga qo'yilgan vazifasi samarali muloqot tamoyillaridan foydalanishdan iborat.

Ta'lim jarayonida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv texnologiyalar har bir bolaning individual xususiyatlariga mos keladigan ta'lim va tarbiya usul va vositalarini aniqlaydi. Shu bilan birga bolalarning munosabatini va faoliyati tashkil etilishini o'zgartiradi, turli o'quv qo'llanmalardan foydalaniladi:

tadqiqot (muammolarni izlash, kashfiyot orqali o'rganish, tajriba);

kommunikativ (munozara, nutqni rivojlantirish, fantaziya, notiqlik, tushunish);

o'yin (o'yin orqali o'rganish, ertak, vaziyat, sahnalashtirish – fantaziyaga kirish);

psixologik (o'z taqdirini o'zi belgilashi – bu bolani tanlashga o'rgatish, o'zini-o'zi boshqarish, o'zini-o'zi yuksaltirish, o'zini-o'zi tarbiyalash);

faoliyat (bola bilimlarni tayyor holda olmaydi, balki ta'lim-tarbiya jarayonida o'zi o'rganadi. Ta'lim-tarbiyaning tuzilishini faol qadamlar tizimini o'z ichiga oladi);

refleksiv (individuallikni saqlash, ijodiy yaratuvchanlik, shaxsiylikni har qanday faoliyatda shaxs sifatida saqlab qolish, o'zini-o'zi aniqlash vositasi).[8., B. 21-23]

Shaxsga yo'naltirilgan yondashuvni amalga oshirishda ta'lim jarayonida bolaning bir vaqtning o'zida tinglashi, rivojlanishi va o'rganishi uchun imkoniyat yaratish kerak. Maktabgacha yoshdagi bolalar va pedagog o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning asosiy shakli ularning birgalikdagi faoliyati hisoblanadi.

Birgalikdagi faoliyat – bu bolani subyekt pozitsiyasini egallash shartidir, jarayon davomida bolaning qiziqishlari, moyilligi, ehtiyojlari, istaklari qo'ndiriladi, ijodiy salohiyati rivojlanadi, shaxsiy fazilatlarini (faoliyati, tashabbusi, mustaqilligi, ijodkorligi) shakllanadi.

Birgalikdagi faoliyat quyidagicha tashkil etiladi:

bolalarni qiziqtirgan muammolarni birgalikda aniqlash;

bolalar faoliyatining maqsadini birgalikda aniqlash;

bolalar faoliyatini birgalikda rejalashtirish, taxminlar, muammolarni hal qilishda vosita bo'lish;

bolalarning mustaqil faoliyati, tarbiyaning individualligi yordam;

birgalikdagi faoliyat natijasini muhokama qilish, to'g'rilarni muhokama qilish, muvaffaqiyatli qismlarini aniqlash.

Bolalar bilan o'zaro munosabatlarni rivojlantirish jarayonida yo'naltirilgan shaxsiy rivojlanishni yaratish kerak: muvaffaqiyatli holatlar, bolaning shaxsiy tajribasi bilan bog'liq vaziyatlar, faoliyat, vaziyatni tanlash, faoliyat sferasi va bolaga o'zini shaxs sifatida anglash imkoniyatini berish.[4., B.16-17]

Maktabgacha yoshdagi bolalarni tarbiyalashda shaxsga yo'naltirilgan yondashuv zamonaviy pedagogik jarayonning asosiy tamoyillaridan biri sifatida katta ahamiyatga ega. Bu yondashuv orqali har bir bolaning individual qobiliyati, ehtiyoji, qiziqishi va rivojlanish sur'atlari inobatga olinadi. Bola markazga qo'yilgan holda, uning faolligi, mustaqilligi, tashabbusi va ijodkorligini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratiladi. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv bolani tayyor bilimlar bilan emas, balki mustaqil izlanish va tajriba asosida bilim olishga undaydi. Bu esa bolaning fikrlash doirasini kengaytirib, o'zini anglash, o'z-o'zini boshqarish, qaror qabul qilish kabi muhim hayotiy ko'nikmalarni shakllantiradi. Shuningdek, pedagog bilan bola o'rtasida iliq, samimiy va ishonchli munosabatlar rivojlanadi. Bu munosabatlar bolaning shaxs sifatida o'zini erkin namoyon etishiga, mustahkam ijtimoiy-psixologik asosga ega bo'lishiga xizmat qiladi.

Mazkur yondashuv shuningdek, o'quv jarayonida faollik, tanlov, ijodiy yondashuv, hamkorlik, refleksiya kabi elementlarni faol qo'llashni talab etadi. Pedagog esa nafaqat bilim beruvchi, balki yo'lboshchi, kuzatuvchi va rag'batlantiruvchi rolini bajaradi. Xulosa qilib aytganda, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv bolani to'laqonli shaxs sifatida rivojlantirish, uni ijtimoiy hayotga tayyorlashda muhim vosita hisoblanadi. Shu bois bu yondashuv maktabgacha ta'limda ustuvor tamoyil sifatida keng qo'llanilishi zarur.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonun **16.12.2019 yildagi O'RQ-595-son**
2. "O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 08.05.2019 yildagi PQ-4312-son
3. Grosheva I. O'zbekiston Respublikasi Davlat o'quv dasturi doirasida "Maktabgacha ta'lim muassasalaridagi rivojlantiruvchi muhitni modellash" "Ta'lim va tarbiya ilmiy amaliyotda tajribadan foydalanish: muammo va yechimlar" Respublika ilmiy amaliy konferensiyasi materiallari. 24–25 okt. 2020 y.
4. Shin.A.V., Mirziyoyeva Sh.Sh., Grosheva I.V., Mikailova U.T., Suleymanova Y.T., Daukayeva A.G., Vlasova E.N., Galimova E.F. "Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida ta'lim jarayonini rejalashtirish" Metodik qo'llanma. T.: 2020 yil
5. Tsay E.Yu., Grosheva I.V., Nazarova V.A., Ismailova M.A. O'zbekiston Respublikasi ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari va "Ilk qadam" davlat o'quv dasturini maktabgacha ta'lim muassasalari amalda qo'llash bo'yicha trenerlar uchun qo'llanma. Toshkent, 2019 yil.
6. Evstaf'eva L., Nabixanova Sh., Pak S. va boshqalar. "Maktabgacha ta'lim muassasalaridagi rivojlantiruvchi muhitni vaziyatli rejalashtirish. Tayyorlov guruhi. "Ilk qadam" dasturi bo'yicha metodik qo'llanma. Toshkent, 2018 yil.
7. Nabixanova Sh.B., Grosheva I.V. "Maktabgacha ta'limning katta guruhlarida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish." "Maktabgacha pedagogika masalalari" jurnali. 5-son, 2018 yil.
8. Yakimanskaya I.S. "Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv ta'lim texnologiyasi".M., 2000 yil

O'ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI

IV RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, 05-avgust

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

O'ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM
ISTIQBOLLARI. IV Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi
materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 232 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: Scienceproblems Team

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 05-avgust

ISBN 978-9910-09-259-6

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.